

ROMÂNIA
CURTEA DE APEL BUCUREȘTI - SECȚIA A III-A CIVILĂ
ȘI PENTRU CAUZE CU MINORI ȘI FAMILIE
ÎN CHEIERE

Ședința publică de la 10.05.2021

Curtea constituită din:

PREȘEDINTE - [REDACTED]

JUDECĂTOR - [REDACTED]

GREFIER - [REDACTED]

Pe rol se află soluționarea cererii de apel formulată de **apelanții - reclamanți**

[REDACTED] împotriva Sentinței civile nr. 1335 din 22.09.2020, pronunțată de Tribunalul București - Secția a IV-a civilă, în dosarul nr. 3202/3/2020, în contradictoriu cu **intimatele - pârâte** [REDACTED]

și [REDACTED]

Cauza are ca obiect – legea 10/2001 - legea nr.165/2013 - obligația de a face.

La apelul nominal făcut în ședința publică, se prezintă apelanții reclamanți, prin domnul avocat [REDACTED], în baza împuternicirii avocațiale nr. 5403874, emisă de Baroul București, pe care o depune la dosar, lipsind intimatele pârâte.

S-a făcut referatul cauzei de către grefierul de ședință, care învederează că apelanții reclamanți au depus la dosar precizări și înscrisuri.

Curtea învederează reprezentantului apelanților reclamanți că intimata pârâtă [REDACTED] a formulat o cerere de sesizare a Curții Constituționale cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. I din Legea nr. 219/2020.

Având cuvântul pe cererea de sesizare a Curții Constituționale, reprezentantul apelanților reclamanți consideră că nu mai există temeiuri pentru sesizarea Curții Constituționale.

Apelanții reclamanți, prin avocat, solicită administrarea probei cu înscrisuri respectiv cu înscrisurile deja aflate la dosarul cauzei precum și proba cu expertiză tehnică evaluatorie prin care să fie evaluate despăgubirile pentru imobilul ce face obiectul prezentului litigiu.

Preliminar cererii de probe, Curtea pune în discuție, în temeiul art. 519 și următoarele din Codul de procedură civilă, sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție pentru pronunțarea unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea unor chestiuni de drept cu privire la interpretarea dispozițiilor art. 34 alin. 5 lit. b din Legea nr. 165/2013, în sensul dacă aceste dispoziții instituie o derogare numai de la prevederile art. 34 alin. 4 din Legea nr. 165/2013 (de la ordinea de soluționare a dosarelor) sau instituie o derogare și de la prevederile art. 34 alin. 1 și 2 din Legea nr. 165/2013 care instituie termenul de 36 respectiv 60 de luni în care [REDACTED] are obligația de a soluționa dosarul administrativ.

Reprezentantul apelanților reclamanți arată că lasă la aprecierea instanței această chestiune.

Curtea acordă cuvântul reprezentantului apelanților reclamanți și cu privire la cererea de suspendare în baza art. 520 alin. 2 din Noul Cod de Procedură civilă, în ipoteza în care se va dispune sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție.

Reprezentantul apelanților reclamanți arată că potrivit art. 520 alin. 2 din Noul Cod de Procedură civilă, instanța în fața căreia există un litigiu de natura celui cu privire la care a fost sesizată Înalta Curte de Casație și Justiție, poate suspenda cauza. Având în

vedere termenele foarte lungi de judecată care se acordă, instanța ar putea încuviința probe și nu suspenda prezenta cauză.

Curtea învederează reprezentantului apelanților reclamanți că, potrivit art. 520 alin. 2 din Codul de procedură civilă, prin încheierea prevăzută la alin. 1 cauza va fi suspendată până la pronunțarea hotărârii prelabile.

Curtea reține cauza în pronunțare pe cererea de sesizare a Curții Constituționale, pe sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prelabile pentru dezlegarea unor chestiuni de drept și pe suspendarea prezentei cauze, în ipoteza în care va fi dispusă sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție, în raport de dispozițiile art. 520 alin. 2 din Noul Cod de Procedură civilă.

C U R T E A,

Asupra cererii de sesizare a Curții Constituționale cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. I Legea nr. 219/2020, Curtea constată următoarele:

La data de 28.01.2021 intimata-pârâtă [REDACTED] a formulat cerere de sesizare a Curții Constituționale cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. I Legea nr. 219/2020.

În motivare, a arătat că prin art. I din Legea nr. 219 din 29 octombrie 2020, în vigoare din data de 02.11.2020, Legea nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 278 din 17 mai 2013, cu modificările și completările ulterioare, s-a modificat și s-a completat după cum urmează: La art. 21 alin. (6) se modifică și va avea următorul conținut: „Evaluarea imobilului ce face obiectul deciziei se face prin aplicarea grile notariale valabile la data intrării în vigoare a Legii nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România, cu modificările și completările ulterioare, în considerarea caracteristicilor tehnice ale imobilului și a categoriei de folosință la data preluării acestuia. Prin excepție, în dosarele în care se acordă măsuri compensatorii titularului dreptului de proprietate, fost proprietar sau moștenitorilor legali ori testamentari ai acestuia, iar dreptul de proprietate nu a fost tranzacționat după preluarea abuzivă de stat a imobilului, evaluarea imobilului ce face obiectul deciziei se face prin utilizarea grilei notariale valabile pentru anul precedent emiterii deciziei de către Comisia Națională. Evaluarea se exprimă în puncte. Un punct are valoare de un leu.”

La art. 33 alin. (4) se modifică și va avea următorul conținut: „Cererile se analizează în ordinea înregistrării lor la entitățile prevăzute la alin. (1). Prin excepție, se analizează cu prioritate cererile formulate de persoana certificată de entități desemnate de statul român sau de alte state membre ale Uniunii Europene sau de statul de reședință, ca supraviețuitoare ale Holocaustului, aflate în viață la data publicării în Monitorul Oficial al României, Partea I, a prezentei legi.”

Intimata-pârâtă urmărește, prin invocarea prezentei excepții de neconstituționalitate, sesizarea Curții Constituționale în vederea examinării constituționalității prevederilor art. I din Legea nr. 219 din 29 octombrie 2020, prin raportare la următoarele încălcări: art. 1 alin. (3) și (5) din Constituția României privind statul român, conform căroră „România este stat de drept, democratic și social, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile cetățenilor, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme, în spiritul tradițiilor democratice ale poporului român și idealurilor Revoluției din decembrie 1989, și sunt garantate. În România, respectarea Constituției, a supremației sale și a legilor este

obligatorie”; art. 4 alin. (2) din Constituția României privind unitatea poporului și egalitatea între cetățeni, conform căruia „România este patria comună și indivizibilă a tuturor cetățenilor săi, fără deosebire de rasă, de naționalitate, de origine etnică, de limbă, de religie, de sex, de opinie, de apartenență politică, de avere sau de origine socială”; art. 16 alin. (1) din Constituția României, republicată, privind egalitatea în drepturi, conform căruia „cetățenii sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără privilegii și fără discriminări”; art. 21 alin. (2) din Constituția României privind accesul la libera justiție, conform căruia „părțile au dreptul al un proces echitabil și la soluționarea cauzelor într-un termen rezonabil”; art. 44 alin. (2) din Constituția României privind dreptul de proprietate privată, conform căruia „proprietatea privată este garantată și ocrotită în mod egal de lege, indiferent de titular”; art. 53 alin. (2) din Constituția României privind restrângerea exercițiului unor drepturi sau a unor libertăți, conform căruia „restrângerea poate fi dispusă numai dacă este necesară într-o societate democratică. Măsura trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o, să fie aplicată în mod nediscriminatoriu și fără a aduce atingere existenței dreptului sau a libertății.”

În forma sa inițială, art. 21 alin. (6) din Legea 165/2013, avea următorul conținut: „Evaluarea imobilului ce face obiectul deciziei se face prin aplicarea grilei notariale valabile la data intrării în vigoare a prezentei legi de către Secretariatul Comisiei Naționale și se exprimă în puncte. Un punct are valoare de un leu.”

Ca urmare a adoptării Legii nr. 111 din 19 mai 2017 privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 98/2016 pentru prorogarea unor termene, instituirea unor noi termene, privind unele măsuri pentru finalizarea activităților cuprinse în contractele încheiate în cadrul Acordului de împrumut dintre România și Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare pentru finanțarea Proiectului privind reforma sistemului judiciar, semnat la București la 27 ianuarie 2006, ratificat prin Legea nr. 205/2006, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative, art. 21 alin. (6) din Legea nr. 165/2013 a fost modificat astfel: „Evaluarea imobilului ce face obiectul deciziei se face prin aplicarea grilei notariale valabile la data intrării în vigoare a Legii nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România, cu modificările și completările ulterioare, în considerarea caracteristicilor tehnice ale imobilului și a categoriei de folosință la data preluării acestuia, și se exprimă în puncte. Un punct are valoare de un leu.”

Prin Legea nr. 22/18.03.2020 s-a modificat art. 21 alin. (6) din Legea nr. 165/2013 astfel: „Evaluarea imobilului care face obiectul deciziei se face prin utilizarea grilei notariale valabile la data emiterii deciziei de către Comisia Națională și se exprimă în puncte. Un punct are valoare de un leu.”

În expunerea de motive ce a stat la baza elaborării proiectului de lege la inițiativa UDMR și adoptării Legii nr. 22/2020, se subliniază că modificarea s-ar fi impus pentru a se înlătura inadvertențele ce ar rezulta din aplicarea grilei notariale valabile la data intrării în vigoare a Legii nr. 165/2013 („valorile de piață ale imobilelor au suferit modificări și în grilele notariale (...) se pot observa creșteri de 30%).

Prin Ordonanța de urgență nr. 72/14.05.2020 pentru suspendarea aplicării prevederilor art. 21 alin. (6) din Legea 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România și instituirea unor măsuri tranzitorii, s-a dispus suspendarea aplicării dispozițiilor art. 21 alin. (6), astfel cum acestea au fost modificate prin Legea nr. 22/2020 cu următorul cuprins: „Pe perioada suspendării prevăzute la art. 1, evaluarea imobilelor pentru care se acordă despăgubiri se face prin aplicarea grilei notariale valabile la data intrării în vigoare a Legii nr. 165/2013, în

considerarea caracteristicilor tehnice ale imobilului și a categoriei de folosință la data preluării acestuia, și se exprimă în puncte. Un punct are valoare de un leu.”

Ulterior, proiectul Legii de adoptare a OUG nr. 72/2020 a fost adoptată de Camera Deputaților (Cameră Decizională), cu următorul cuprins: „Articol unic – Se adoptă Ordonanța de urgență a guvernului nr. 72 din 14 mai 2020 pentru suspendarea aplicării prevederilor art. 21 alin. (6) din Legea nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România și instituirea unor măsuri tranzitorii, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 412 din 19 mai 2020, cu următoarea modificare: <<Art. 2 – (1) Pe perioada suspendării prevăzute la art. 1, evaluarea imobilelor pentru care se acordă despăgubiri se face astfel: prin aplicarea grilei notariale valabile la data intrării în vigoare a Legii nr. 165/2013, în considerarea caracteristicilor tehnice ale imobilului și a categoriei de folosință la data preluării acestuia, în dosarele în care se acordă măsuri compensatorii altor persoane decât titularul dreptului de proprietate, fost proprietar sau moștenitorii legali ori testamentari ai acestuia; prin utilizarea grilei notariale valabile la data emiterii deciziei de către Comisia Națională, în dosarele în care se acordă măsuri compensatorii titularului dreptului de proprietate, fost proprietar sau moștenitorilor legali ori testamentari ai acestuia, iar dreptul de proprietate nu a fost tranzacționat după preluarea abuzivă de stat a imobilului. (2) Evaluarea imobilelor pentru care se acordă despăgubiri se exprimă în puncte. Un punct are valoare de un leu.”

Ca urmare a sesizării de neconstituționalitate formulată de Guvernul României, Legea de adoptare a OUG nr. 72/2020 a fost constatată ca neconstituțională prin Decizia Curții Constituționale nr. 725/07.10.2020, publicată în Monitorul Oficial în data de 19.11.2020.

Prin Legea nr. 219/29.10.2020 pentru modificarea și completarea Legii nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România, în vigoare din data de 02.11.2020, s-a modificat art. 21 alin. (6) având următorul cuprins: „Evaluarea imobilului ca face obiectul deciziei se face prin aplicarea grilei notariale valabile la data intrării în vigoare a Legii nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România, cu modificările și completările ulterioare, în considerarea caracteristicilor tehnice ale imobilului și a categoriei de folosință la data preluării acestuia. Prin excepție, în dosarele în care se acordă măsuri compensatorii titularului dreptului de proprietate, fost proprietar sau moștenitorilor legali ori testamentari ai acestuia, iar dreptul de proprietate nu a fost tranzacționat după preluarea abuzivă de stat a imobilului, evaluarea imobilului ce face obiectul deciziei se face prin utilizarea grilei notariale valabile pentru anul precedent emiterii deciziei de către Comisia Națională. Evaluarea se exprimă în puncte. Un punct are valoare de un leu.”

Intimata-pârâtă a menționat faptul că la art. 31, dup alin. (3) a fost introdus un nou alineat, (3¹) ce are următorul conținut: „Prin excepție de la prevederile alin. (3), în situația în care deținătorul de puncte este persoană certificată de entități desemnate de statul român sau de alte state membre ale Uniunii Europene sau de statul de reședință, ca supraviețuitor al Holocaustului, Autoritatea Națională pentru Restituirea proprietăților emite un singur titlu de plată.”

De asemenea, la art. 33, alin. 4 s-a modificat după cum urmează: „Cererile se analizează în ordinea înregistrării lor la entitățile prevăzute la alin. (1). Prin excepție, se analizează cu prioritate cererile formulate de persoana certificată de entitățile desemnate de statul român sau de alte state membre ale Uniunii Europene sau de statul de reședință,

ca supraviețuitoare ale Holocaustului, aflate în viață la data publicării în Monitorul Oficial al României, Partea I, prezentei legi.”

În expunerea de motive ce a stat la baza elaborării proiectului de lege la inițiativa Federației Comunităților Evreiești din România și adoptarea Legii nr. 219/2020, se subliniază că modificarea s-ar impune pentru protejarea intereselor foștilor proprietari și moștenitorilor acestora prin acordarea unor despăgubiri „la o valoare corectă, bazată pe grilele notariale de actualitate”, cu precădere a victimelor Holocaustului, prin crearea unor „facilități”.

Prin Decizia nr. 725/07.10.2020, publicată în Monitorul Oficial în data de 19.11.2020, Curtea Constituțională a admis sesizarea de neconstituționalitate formulată de Guvernul României și a constatat că Legea privind adoptarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 72/14.05.2020 pentru suspendarea aplicării prevederilor art.21 alin. (6) din Legea 165/2013 este neconstituțională în ansamblul său.

Referitor la admisibilitatea cererii de sesizare a Curții Constituționale cu privire la excepția neconstituționalității art. I din Legea nr. 219/2020, prin raportare la prevederile art. 29 alin. (1)-(3) din Legea 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale.

Interpretând dispozițiile art. 29 alin. (1), (2) și (3) din Legea 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, intimata-pârâtă consideră că în prezenta cauză sunt îndeplinite în mod cumulativ condițiile pentru sesizarea Curții Constituționale cu prezenta excepție de neconstituționalitate. În susținerea celor invocate prin cererea de sesizare, intimata-pârâtă a arătat că excepția este invocată în cadrul unui litigiu aflat pe rolul unei instanțe judecătorești, excepția are ca obiect neconstituționalitatea unei legi sau ordonanțe ori a unei dispoziții dintr-o lege sau dintr-o ordonanță în vigoare, Legea 219/2020 pentru modificarea și completarea Legii nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România este în vigoare din data de 02.11.2020, Legea 219/29.10.2020 are legătură cu obiectul litigiului, până în prezent nefiind constatate ca neconstituționale, printr-o decizie anterioară a Curții Constituționale, prevederile Legii 219/29.10.2020.

De asemenea, intimata-pârâtă a precizat faptul că ulterior intrării în vigoare a Legii 219/29.10.2020 a fost publicată în Monitorul Oficial Decizia nr. 725/07.10.2020 prin care Curtea Constituțională a admis sesizarea de neconstituționalitate formulată de Guvernul României, constatând că Legea privind adoptarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 72/14.05.2020 pentru suspendarea aplicării prevederilor art. 21 alin. (6) din Legea 165/2013 este neconstituțională în ansamblul său.

Legea nr.219/29.10.2020 cuprinde dispoziții asemănătoare cu cele deja declarate neconstituționale prin Decizia nr. 725/07.10.2020 asupra obiecției de neconstituționalitate a Legii privind adoptarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 72/2020 pentru suspendarea aplicării prevederilor art. 21 alin. (6) din Legea nr. 165/2013, publicată în Monitorul Oficial nr. 959 din 19.10.2020.

Prin noua reglementare a art. 21 alin. (6) din Legea nr. 165/2013, modificat prin Legea 219/29.10.2020, intimata-pârâtă consideră că s-au instituit modalități de evaluare distincte în funcție de împrejurarea dacă dreptul de proprietate asupra imobilului notificat prin Legea nr. 10/2001 republicată, au fost sau nu tranzacționate de stat, după preluarea abuzivă a imobilului. Acesta amintește principiul egalității cetățenilor în fața legii, prevăzut de art. 16 alin. (1) din Constituția României, precum și dreptul cetățeanului de a avea o proprietate privată garantată și ocrotită în mod egal de lege, indiferent de titular, invocând dispozițiile art. 44 alin. (1) și (2) din Constituția României. Intimata-pârâtă menționează faptul că Legea 10/2001 reglementează situațiile excepționale în care se acordă măsuri compensatorii, menționând câteva exemple în acest sens, precizând, de

asemenea, că după preluarea imobilelor statul român, devenit proprietar asupra imobilului, a beneficiat de toate atributele dreptului de proprietate. Astfel că, unele imobile au fost înstrăinate, altele au fost date în folosință gratuită, administrare sau concesiune, iar altele au rămas în patrimoniul statului care fie le-a demolat, fie le-a schimbat într-o măsură semnificativă, prin edificarea unor noi construcții sau prin alte modificări structurale însemnate. Astfel că, ulterior preluării abuzive, statul român a avut posibilitatea de a dispune în mod liber de imobilele preluate, ceea ce a condus fie la tranzacționarea acestora, fie la rămânerea acestora în patrimoniul său.

Intimata-pârâtă a învederat faptul că actul normativ criticat instituie două proceduri de despăgubire pentru aceeași beneficiari ai Legii nr. 10/2001, foștii proprietari sau moștenitorii acestora. Prin urmare, Legea 219/2020 este criticabilă prin prisma faptului că persoanele îndreptățite beneficiază de un quantum al punctelor compensatorii diferit, condiționat de două situații distincte, respectiv situația în care statul român a tranzacționat dreptul de proprietate asupra imobilului după preluare și pentru situația în care statul român nu a tranzacționat acest drept. Însă, situația persoanelor îndreptățite la restituire, potrivit Legii 10/2001, este aceeași, aceea de proprietari ai imobilelor la momentul preluării. Intimata-pârâtă consideră a fi o formă de discriminare ce decurge din aceea că, independent de voința foștilor proprietari, ulterior preluării imobilelor, exercitarea prerogativelor dreptului de proprietate de către stat a generat mai multe situații ce au dus sau nu la tranzacționarea drepturilor de proprietate asupra imobilelor preluate. Actul normativ criticat nu asigură un sistem unitar de despăgubiri. Legea 219/2020 creează o dublă măsură între mai multe grupuri care au drepturi legale egale, aceste măsuri fiind nejustificate, deoarece încalcă principiul egalității în fața legii. Grila notarială, ca unic standard de evaluare, trebuie să se aplice tuturor persoanelor îndreptățite, foști proprietari sau moștenitori, independent de orice deosebire ce ar decurge din regimul juridic pe care imobilul notificat l-a dobândit ulterior preluării.

În ceea ce privește tehnica legislativă, intimata-pârâtă consideră că legea nu lămurește noțiunea de „tranzacționare” a dreptului de proprietate. Astfel că, statul fie a vândut bunul, fie l-a concesionat, dat în folosință, ori a realizat contracte de schimb, prin urmare norma neavând un caracter previzibil.

De asemenea, Legea 219/2020 creează dificultăți de interpretare, putând duce chiar la blocarea procesului de restituire. În viziunea apelantului-pârât, Legea 219/2020 nu răspunde nici exigențelor instituite prin Legea 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative care impun normelor să conducă la o cât mai mare stabilitate și eficiență legislativă, să fie temeinic fundamentate. Acesta consideră că art. 21 alin. (6) din Legea 165/2013, în forma modificată prin Legea 219/2020, nu întrunește cerințele de claritate, previzibilitate și predictibilitate.

Un ultim argument al intimitei-pârâtă în susținerea cererii sale este nerespectarea de către noua reglementare a dispozițiilor Codului civil referitoare la Transmisiunea și transformarea obligațiilor, în deosebi cele referitoare la efectele cesiunii de creanță.

Având în vedere multitudinea motivelor expuse supra, intimata-pârâtă a considerat că Legea 219/2020 este contrară art. 1 alin. (3) și (5), art. 4 alin. (2), art. 16 alin. (1), art. 21 alin. (2), art. 44 alin. (2) și art. 53 alin. (2) din Constituție, afectând, printre altele, dreptul de proprietate al persoanelor îndreptățite al despăgubiri, consacrat de art. 44 din Constituția României, consfințit de art. 1 din Protocolul nr. 1 la Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

Analizând admisibilitatea cererii de sesizare a CCR cu excepția de neconstituționalitate a art. I Legea nr. 219/2020, Curtea reține următoarele:

Potrivit art. 29 din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, Curtea Constituțională decide asupra excepțiilor ridicate în fața

instanțelor judecătorești sau de arbitraj comercial privind neconstituționalitatea unei legi sau ordonanțe ori a unei dispoziții dintr-o lege sau dintr-o ordonanță în vigoare, care are legătură cu soluționarea cauzei în orice fază a litigiului și oricare ar fi obiectul acestuia. (2) Excepția poate fi ridicată la cererea uneia dintre părți sau, din oficiu, de către instanța de judecată ori de arbitraj comercial. De asemenea, excepția poate fi ridicată de procuror în fața instanței de judecată, în cauzele la care participă. (3) Nu pot face obiectul excepției prevederile constatate ca fiind neconstituționale printr-o decizie anterioară a Curții Constituționale. (4) Sesizarea Curții Constituționale se dispune de către instanța în fața căreia s-a ridicat excepția de neconstituționalitate, printr-o încheiere care va cuprinde punctele de vedere ale părților, opinia instanței asupra excepției, și va fi însoțită de dovezile depuse de părți. Dacă excepția a fost ridicată din oficiu, încheierea trebuie motivată, cuprinzând și susținerile părților, precum și dovezile necesare. Odată cu încheierea de sesizare, instanța de judecată va trimite Curții Constituționale și numele părților din proces cuprinzând datele necesare pentru îndeplinirea procedurii de citare a acestora. (5) Dacă excepția este inadmisibilă, fiind contrară prevederilor alin. (1), (2) sau (3), instanța respinge printr-o încheiere motivată cererea de sesizare a Curții Constituționale. Încheierea poate fi atacată numai cu recurs la instanța imediat superioară, în termen de 48 de ore de la pronunțare. Recursul se judecă în termen de 3 zile.

Conform dispozițiilor legale menționate anterior, instanța de judecată în fața căreia se ridică o excepție de neconstituționalitate constituie un prim filtru legal, întrucât sesizarea Curții Constituționale se face numai atunci când excepția de neconstituționalitate îndeplinește cerințele prevăzute de lege. Astfel, în cadrul etapei judecătorești a procedurii soluționării excepției de neconstituționalitate se ridică problema verificării de către instanța judecătorească a legalității excepției iar dispozițiile art.29 din Legea nr.47/1992 instituie o obligație în sarcina instanței de a filtra excepțiile sub aspectul admisibilității lor.

Analizând condițiile de admisibilitate care se degajă din prevederile art. 29 Legea nr.47/1992 raportat la cauza de față, Curtea reține că acestea nu sunt întrunite în mod cumulativ pentru următoarele considerente:

În primul rând, Curtea constată că dispozițiile cu privire la care a fost invocată excepția nu au legătură cu soluționarea prezentei căi de atac întrucât, raportat la soluția primei instanțe de admitere a excepției de prematuritate a cererii și la criticile formulate prin apel care vizează modalitatea de soluționare a excepției, nu se pune în discuție, la acest moment procesual, aplicarea dispozițiilor legale referitoare la evaluarea imobilului la care se referă dosarul administrativ. Acestea vor fi incidente cauzei de față numai în ipoteza în care va fi admis apelul, va fi anulată sentința apelată în conformitate cu prevederile art. 480 alin. 3 Legea nr. 165/2013 și se va proceda la rejudecarea fondului de către prezenta instanță. Or, în această etapă procesuală nu poate fi prefigurată soluția ce va fi pronunțată în privința căii de atac exercitate.

Totodată, Curtea reține că, în ceea ce privește prevederile art. I pct. 1 Legea nr. 219/2020, prin intermediul acestora a fost modificat art. 21 alin. 6 Legea nr. 165/2013. Or, prin Decizia CCR nr. 189/18.03.2021 publicată în Monitorul Oficial nr. 466/04.05.2021, a fost admisă excepția de neconstituționalitate ridicată din oficiu de Tribunalul București – Secția a III-a civilă în Dosarele nr.36366/3/2018, nr.38833/3/2018, nr.39119/3/2018, nr.39389/3/2018, nr.40081/3/2018, nr.40259/3/2018, nr.41069/3/2018, nr.3925/3/2020, nr.7718/3/2020 și nr.30264/3/2018 și de Comisia Națională pentru Compensarea Imobilelor în Dosarul nr.3005/120/2019 al Curții de Apel Ploiești – Secția I civilă și în Dosarul nr.16352/3/2018 al Curții de Apel București – Secția a III-a civilă și pentru cauze cu minori și de familie și s-a constatat că **prevederile art.21 alin.(6) din Legea nr.165/2013** privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist

în România, **astfel cum au fost modificate prin Legea nr.219/2020 pentru modificarea și completarea Legii nr.165/2013** privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România **sunt neconstituționale**. Prin urmare, și din perspectiva art. 29 alin. 3 Legea nr. 47/1992 cererea de sesizare este inadmisibilă.

În consecință, în temeiul art. 29 alin. 1, 3 și 4 din Legea nr.47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, Curtea va respinge ca inadmisibilă cererea de sesizare a Curții Constituționale.

Analizând îndeplinirea condițiilor prevăzute de art. 519 NCPC în ceea ce privește sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prin care să se dea rezolvare de principiu, următoarei chestiuni de drept: „Dispozițiilor art. 34 alin. 5 lit. b Legea nr. 165/2013 derogă doar de la prevederile art. 34 alin. 4 Legea nr. 165/2013, care se referă la ordinea de soluționare a dosarelor administrative de către Comisia Națională pentru Compensarea Imobilelor sau și de la prevederile art. 34 alin. 1 și 2 din Legea nr. 165/2013 privind termenul de 60 luni respectiv 36 luni de soluționare a dosarelor administrative de către Comisia Națională pentru Compensarea Imobilelor?”, Curtea reține următoarele :

I. Admisibilitatea sesizării:

În conformitate cu prevederile art. 519 NCPC, dacă în cursul judecării un complet de judecată al Înaltei Curți de Casație și Justiție, al curții de apel sau al tribunalului, investit cu soluționarea cauzei în ultimă instanță, constatând că o chestiune de drept, de a cărei lămurire depinde soluționarea pe fond a cauzei respective, este nouă și asupra acesteia Înalta Curte de Casație și Justiție nu a statuat și nici nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare, va putea solicita Înaltei Curți de Casație și Justiție să pronunțe o hotărâre prin care să se dea rezolvare de principiu chestiunii de drept cu care a fost sesizată.

Procedând la analiza condițiilor de admisibilitate prevăzute de art. 519 Cod procedură civilă. pentru declanșarea procedurii pronunțării unei hotărâri prealabile de către Înalta Curte de Casație și Justiție pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, Curtea apreciază că acestea sunt întrunite cumulativ, după cum urmează:

- **Cauza se află în curs de judecată, în ultimă instanță, respectiv în etapa procesuală a apelului.**

Dosarul nr. 3202/3/2020 este înregistrat pe rolul Curții de Apel București- Secția a III-a Civilă și pentru cauze cu minori și de familie și nu a fost soluționat până la data prezentei sesizări, aflându-se în etapa procesuală a apelului, singura cale de atac de reformare prevăzută în materia cererilor întemeiate pe Legea nr. 10/2001 și Legea nr. 165/2013, conform art. 35 al. 4 din acest act normativ special.

- **Un complet de judecată al curții de apel a fost investit cu soluționarea cauzei.** Prezentul complet de judecată a fost investit cu judecata apelului.
- **Soluționarea pe fond a cauzei depinde de lămurirea chestiunilor de drept în discuție.**

În ceea ce privește chestiunea de drept a cărei rezolvare se solicită Înaltei Curți de Casație și Justiție, Curtea reține că aceasta vizează interpretarea dispozițiilor art. 34 alin. 5 lit. b Legea nr. 165/2013 respectiv dacă acestea derogă numai de la ordinea de soluționare a dosarelor administrative sau și de la termenele instituite în mod imperativ de legiuitor pentru verificarea acestor dosare de către Comisia Națională pentru Compensarea

Imobilelor și are înrâurire asupra soluționării apelului, nerespectarea prevederilor art. 34 alin. 5 lit. b Legea nr. 165/2013 și în consecință admiterea eronată a excepției prematurității constituind motivul de apel.

- ***Chestiunea de drept a cărei lămurire se solicită are caracter de noutate.***

Curtea constată că, din jurisprudența Înaltei Curți de Casație și Justiție formată în procedura prevăzută de art. 519 din Codul de procedură civilă, rezultă că cerința noutății este îndeplinită nu numai atunci când chestiunea de drept își are izvorul în reglementări nou-intrate în vigoare, dar și în situația unor reglementări mai vechi, dar asupra cărora instanța de judecată este chemată să se pronunțe în prezent, devenind actuală aplicarea frecventă a normei juridice.

În ambele cazuri este necesar a nu se fi dezvoltat o practică judiciară ce relevă o anumită interpretare și aplicare a normei vizate de chestiunea de drept, întrucât, după cum s-a decis în mod constant, orientarea jurisprudenței spre o anumită interpretare a normelor analizate și existența unei practici a instanțelor naționale determină pierderea caracterului de noutate a chestiunii de drept supuse analizei.

Deși Legea nr. 165/2013 reprezintă un act normativ ce și-a pierdut caracterul de lege nouă, prin funcția și modul de reglementare, ea a devenit actuală, aplicabilitatea sa fiind amânată după expirarea termenelor noi puse la dispoziția Comisiei Naționale pentru Compensarea Imobilelor pentru soluționarea dosarelor administrative, unele dintre aceste termene împlinindu-se, altele nefiind încă împlinite.

Problema în discuție este nouă, fiind derivată din acest act normativ, fiind necesar a fi tranșată cu valoare de principiu, în contextul în care în procedura reglementată de dispozițiile Legii nr. 165/2013 se formulează numeroase cereri în instanță, întemeiate pe dispozițiile art. 34 alin. 5 lit. b din acest act normativ special, care au ca obiect soluționarea de către instanță a acestor dosare în care există hotărâri judecătorești prin care s-a constatat existența și întinderea dreptului persoanelor care se consideră îndreptățite, înainte de expirarea termenelor de 60 luni respectiv 36 luni prevăzute de art. 34 alin. 1 și 2 Legea nr. 165/2013.

Din verificarea hotărârilor judecătorești pronunțate în dosarele identificate pe rolul Secțiilor a III-a și a IV-a Civilă a Curții de Apel București, rezultă că au fost soluționate definitiv câteva cauze similare celei de față însă nu s-a conturat o orientare certă și consistentă astfel încât este vorba despre o practică în curs de formare, ce justifică declanșarea mecanismului de prevenire a practicii neunitare prevăzut de art. 519 din Codul de procedură civilă.

- ***Chestiunea de drept nu a făcut obiectul statuării Înaltei Curți de Casație și Justiție și nici obiectul unui recurs în interesul legii, în curs de soluționare.***

Parcurgând baza de date electronică a instanței supreme, Curtea constată că această chestiune nu a constituit obiectul acestor proceduri speciale.

II. Expunerea succintă a datelor relevante ale procesului.

Prin cererea înregistrată pe rolul Tribunalului București – Secția a IV-a Civilă sub nr. 3202/3/2020 la data de 05.02.2020, reclamantii [REDACTAT] au solicitat, în contradictoriu cu pârâtele Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților și Comisia Națională pentru Compensarea Imobilelor (CNCI) să se constate calitatea acestora de persoane îndreptățite la măsuri reparatorii pentru apartamentele situate în [REDACTAT], înstrăinate în temeiul Legii nr. 112/1995 și terenul aferent, identificat conform raportului de expertiză construcții, omologat prin Sentința civilă nr: 1137/18.09.2014 pronunțată de Tribunalul București Secția a III - a civilă în dosarul nr.

12142/3/2013; să se stabilească valoarea imobilului în conformitate cu dispozițiile art. 21. alin. (6) din Legea nr. 165/2013; obligarea pârâtei CNCI la emiterea deciziei de compensare prin puncte pentru imobilul imposibil de restituit în natură prin care să valideze Dispoziția nr. [REDACTED] emisă de Primarul Municipiului București; obligarea pârâtelor la plata dobânzii legale aferente sumei de bani la care vor fi evaluate imobilele de la data de 20.12.2019 până la emiterea deciziei de compensare; obligarea pârâtelor la plata cheltuielilor de judecată, ocazionate de prezentul litigiu.

În fapt, s-a precizat că prin Sentința civilă nr. 1137/18.09.2014 pronunțată în dosarul nr. 12142/3/2013 de Tribunalul București și prin decizia civilă nr. 451A/2016/09.06.2016 pronunțată de Curtea de Apel București li s-a recunoscut calitatea de persoane îndreptățite și au stabilit întinderea dreptului de proprietate prin acordarea de măsuri compensatorii pentru imobilele apartamente situate în [REDACTED]. Pentru imobilul descris în petitul acțiunii a fost emisă de către Municipiul București prin Primarul General, dispoziția nr. [REDACTED] prin care s-a propus acordarea de măsuri reparatorii prin echivalent pentru apartamentele care au fost înstrăinate în temeiul Legii nr. 112/1995. După rămânerea definitivă a acestor dispoziții, dosarul a fost înregistrat la ANRP, la Secretariatul Comisiei Naționale pentru Compensarea Imobilelor sub nr. [REDACTED].

S-a mai susținut că, deși se încadrează în condițiile prevăzute de art. 34 alin. 5 lit. b) din Legea nr. 165/2013, reclamanților fiindu-le recunoscută de instanță calitatea de persoane îndreptățite și întinderea dreptului de proprietate, pârâta ANRP refuză să soluționeze dosarul nostru de despăgubiri. Astfel, cu toate că au solicitat prin cererea înregistrată la ANRP sub nr. 91232/19.11.2019 soluționarea cu prioritate a acestui dosar, pârâtele nu au emis până în prezent decizia de compensare.

În drept, au fost invocate dispozițiile Legii nr. 165/2013.

La data de 30.06.2020, pârâta Comisia Națională pentru Compensarea Imobilelor a depus întâmpinare prin care a solicitat respingerea cererii ca neîntemeiată, fiind necesară obținerea unor înscrisuri și date suplimentare pentru soluționarea dosarului și determinarea cuantumului despăgubirilor.

La data de 30.06.2020, pârâta ANRP a depus întâmpinare prin care a invocat excepția lipsei calității procesuale pasive.

La termenul de judecată din data de 22.09.2020, instanța a invocat din oficiu excepția prematurității cererii.

Prin Sentința civilă nr.1335/22.09.2020, Tribunalul București - Secția a IV-a Civilă a admis excepția lipsei calității procesuale pasive a pârâtei ANRP, a respins cererea reclamanții [REDACTED]

[REDACTED], ca fiind introdusă împotriva unei persoane fără calitate procesuală pasivă, a admis excepția prematurității cererii formulate în contradictoriu cu pârâta CNCI, a respins cererea formulată reclamanții [REDACTED]

[REDACTED], în contradictoriu cu aceasta ca prematură și a respins cererea de obligare a pârâtelor la plata cheltuielilor de judecată ca neîntemeiată.

Având în vedere că excepția lipsei calității procesuale pasive a pârâtei ANRP constituie o excepție de fond, absolută și peremptorie, de natură a face de prisos cercetarea fondului, instanța, în temeiul art. 248 alin. (1) C.proc.civ., a cercetat-o cu prioritate.

În acest sens, s-a reținut că prin calitate procesuală pasivă se înțelege existența unei identități între persoana chemată în judecată și cel care este subiect pasiv în raportul juridic dedus judecății, în cazul de față, fiind vorba despre o situație juridică pentru a cărei realizare este necesară formularea unei cereri în justiție, calitatea procesuală pasivă aparține celui față de care se poate realiza interesul respectiv.

În acest sens, instanța a constatat că, în urma intrării în vigoare a Legii nr. 165/2013, procedura de soluționare a dosarelor de despăgubire constituite în temeiul Legii nr. 10/2001 se desfășoară în conformitate cu dispozițiile acesteia.

Având în vedere că prevederile titlului VII din legea nr. 247/2005 care reglementau emiterea de către CCSD a deciziilor conținând titlul de despăgubire au fost abrogate, s-a reținut că sunt aplicabile în prezenta cauză dispozițiile art. 21-26 din Legea nr. 165/2013 potrivit cărora CNCI are competența de validare ori invalidare a deciziei entității care a propus acordarea de despăgubiri, în ipoteza validării emitând o decizie de compensare prin puncte a imobilului preluat abuziv.

De asemenea, s-a constatat că, potrivit art. 31 alin. (3) din Legea nr. 165/2013, Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților este instituția care are doar competența de emitere a titlurilor de plată.

Mai mult, s-a constatat că obiectul cererii, îl reprezintă obligarea pârâtei ANRP să emită dispoziția cu privire la cuantumul despăgubirilor, or această prerogativă aparține CNCI, nu pârâtei ANRP, motiv pentru care a admis excepția cu privire la această pârâtă și a respins cererea ca fiind introdusă împotriva unei persoane fără calitate procesuală pasivă.

Având în vedere că excepția prematurității cererii formulate în contradictoriu cu pârâta CNCI constituie o excepție de fond, absolută și peremptorie, de natură a face de prisos cercetarea fondului, instanța, în temeiul art. 248 alin. (1) C.proc.civ., a cercetat-o cu prioritate.

În acest sens, instanța a constatat aplicabilitatea dispozițiilor art. 34 alin. (2) din Legea nr. 165/2013 care instituie un termen de soluționare a dosarelor de 60 de luni de la data înregistrării acestora la Secretariatul CNCI.

Or, potrivit susținerilor pârâtei din întâmpinare, coroborat cu înscrisurile depuse de reclamant, instanța a reținut că Prin notificarea nr. 10224/25.06.2001, domnii [REDACTED], au solicitat restituirea în natură a imobilului situate în [REDACTED].

Până la finalizarea procedurilor administrative, reclamantii au introdus pe rolul Tribunalului București, Secția a III-a Civilă, acțiunea civilă înregistrată cu nr. 12142/3/2013, prin care, în contradictoriu cu Primarul Municipiului București prin Primar General, au solicitat să se constate calitatea de persoane îndreptățite la măsuri reparatorii prin echivalent, constând în despăgubiri reprezentate de valoarea de circulație a imobilului imposibil de restituit, imobil situat în [REDACTED].

Prin Sentința civilă nr. 1137/18.09.2014, Tribunalul București a obligat pârâtul să emită dispoziție cu propunere de acordare măsuri reparatorii în echivalent conform legii pentru partea din imobilul situate în [REDACTED], înstrăinată în temeiul Legii nr. 112/1995, respectiv prin [REDACTED] și terenul aferent identificat conform raportului de expertiză construcții efectuat de expert [REDACTED].

Prin Dispoziția nr. 20800/06.02.2019, de modificare a Dispoziției nr. 20574/05.10.2018. Primarul Municipiului București a propus acordarea de măsuri reparatorii în echivalent pentru partea din imobilul situate în municipiul [REDACTED], înstrăinată în temeiul Legii nr. 112/1995, respectiv prin [REDACTED] și terenul aferent, în favoarea [REDACTED].

Ulterior, dosarul administrativ a fost transmis Secretariatului Comisiei Naționale pentru Compensarea Imobilelor și a fost înregistrat cu nr. [REDACTED] (f. 27).

Din cele expuse rezultă că, în prezent, dosarul a fost înaintat către pârâta CNCI la data de 04.10.2019, dată de la care a început să curgă termenul de soluționare de 60 de luni potrivit art. 34 alin. (2) din Legea nr. 165/2013.

Susținerea potrivit căreia dosarul reclamanților s-ar încadra în situația prevăzută de art. 34 alin. (2) lit. b) din Legea nr. 165/2013 a fost găsită întemeiată, însă nu este de natură a înlătura efectele termenului prohibitiv de 60 luni, textul de lege instituind doar o prioritate a analizării acestuia prin raportare la alte dosare, iar nu o înlăturare a termenului suspensiv stabilit în favoarea debitoarei CNCI.

Prin urmare, având în vedere că prin cererea de chemare în judecată, instanța nu a fost investită cu obligarea pârâtei la soluționarea cu prioritate a dosarului nr. [REDACTED], ci o cerere bazată pe art. 35 alin. (2) din legea nr. 165/2013, instanța a admis excepția prematurității formulării cererii invocată din oficiu și a respins cererea formulată împotriva acesteia ca prematură.

În ceea ce privește cererea de obligare a pârâtelor la plata cheltuielilor de judecată, instanța, având în vedere culpa procesuală ce incumbă reclamanților, în baza art. 453 alin. (1) C.proc.civ., a respins-o ca neîntemeiată.

Împotriva sentinței primei instanțe au formulat apel reclamații [REDACTED], considerând că prima instanță în mod neîntemeiat a admis excepția prematurității formulării cererii invocată de pârâta Comisia Națională pentru Compensarea Imobilelor.

Deși dispozițiile art. 34 alin. (5) lit. b) din Legea nr. 165/2013 sunt clare și obligau această pârâtă să soluționeze cu prioritate dosarul de despăgubiri al apelanților - reclamanți, prima instanță a considerat că aceștia trebuie să aștepte împlinirea termenului de 60 de luni înainte de a se adresa instanței.

Dosarul administrativ al apelanților - reclamanți a fost înregistrat la Secretariatul CNCI în data de 04.10.2020 sub nr. [REDACTED], iar începând cu această dată pârâta CNCI trebuia să îl soluționeze cu prioritate având în vedere că se încadrează în dispozițiile art. 34 alin. (5) lit. b) din Legea nr. 165/2013 care instituie caracterul prioritar în situația în care notificarea în temeiul Legii nr. 10 din 2001 a fost soluționată printr-o hotărâre irevocabilă în cuprinsul căreia instanța s-a pronunțat cu privire la existența și întinderea dreptului, precum și la calitatea de persoană îndreptățită. Prin dispozițiile de la punctele 4 și 8 ale Legii nr. 103/2016 de aprobare a OUG nr. 21/2015 legiuitorul a instituit derogările cuprinse în art. 34 alin. 5 și art. 21 alin. 10 din Legea nr. 165/2013: „(5) Prin excepție de la prevederile alin. (4), se soluționează cu prioritate: a) (...); b) dosarele în care, prin hotărâri judecătorești irevocabile/definitive, instanțele de judecată s-au pronunțat cu privire la existența și întinderea dreptului, precum și la calitatea de persoană îndreptățită.

Legiuitorul a înțeles, astfel, că, în situația în care există deja o hotărâre judecătorească, prin care s-a recunoscut în mod irevocabil îndreptățirea persoanei la o anume formă de reparație, acea persoană poate pretinde protecția proprietății sale în condițiile art. 1 din Protocolul nr. 1 adițional la Convenție, are o creanță în contra statului cu suficientă recunoaștere în dreptul intern, iar încălcarea acestui drept ar conduce la consecințe inacceptabile în planul răspunderii statului în cauzele repetitive în fața Curții Europene.

În cazul de față, dreptul este deja recunoscut și trebuie respectat, până la ultimele consecințe avute în vedere de instanțele ce l-au analizat, privindu-l ca pe un drept efectiv, nu iluzoriu.

Soluționarea cu prioritate trebuia să se realizeze într-un termen rezonabil de la data înregistrării dosarului, având în vedere faptul că ne încadram în ipoteza prevăzută de lege.

Din motivarea instanței de fond, potrivit căreia apelanții – reclamanți ar fi trebuit să aștepte împlinirea termenului general de soluționare a dosarelor administrative, de 60 de luni, rezultă nerecunoașterea în favoarea acestora a beneficiului soluționării dosarului cu prioritate, aducându-li-se atingere, astfel, dreptului de proprietate.

Pentru aceste motive, apelanții – reclamanți au solicitat admiterea apelului, anularea hotărârii primei instanțe și, evocând fondul, să fie admisă acțiunea astfel cum a fost formulată.

În drept, apelul a fost întemeiat pe dispozițiile art. 466 - 482 din Codul de procedură civilă.

Intimata – pârâtă Comisia Națională pentru Compensarea Imobilelor a formulat întâmpinare, solicitând respingerea apelului reclamanților ca neîntemeiat, pentru următoarele considerente:

Instanța în mod corect a invocat din oficiu excepția prematurității, motivat de faptul că și în situația în care dosarul se încadrează în situația prevăzută de art.34 alin.2 lit.b din Legea nr.165/2013, nu este de natură a înlătura efectele termenului prohibitiv de 60 luni, textul de lege instituind doar o prioritate a analizării acestuia prin raportare la alte dosare, dar nu reprezintă o înlăturare a termenului suspensiv stabilit în favoare CNCI.

Având în vedere că instanța nu a fost investită cu obligarea pârâtei la soluționarea cu prioritate a dosarului nr. [REDACTED], ci cu o cerere bazată pe art. 35 alin. (2) din Legea nr. 165/2013, cererea este prematură.

De asemenea, intimata – pârâtă a arătat faptul că este necesar a se efectua demersuri suplimentare în vederea stabilirii situației despăgubirilor încasate în temeiul Legii nr. 112/1995, pentru a se putea calcula valoarea imobilelor cu respectarea dispozițiilor art. 21 alin. (7) din Legea nr. 165/2013.

În drept: Legea nr. 10/2001, republicată, Legea nr.165/2013, art. 205 - 208 Noul Cod de Procedură Civilă.

III. Punctul de vedere al părților cu privire la dezlegarea problemei de drept.

Curtea constată că reprezentantul intimatului-pârâte nu a fost prezent la termenul de judecată la care s-a pus în discuție sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție în baza art. 519 NCPC iar reprezentantul convențional al apelanților-reclamanți a arătat că lasă la aprecierea instanței oportunitatea sesizării.

IV. Punctul de vedere motivat al completului de judecată.

- ***Redarea normelor de drept intern ce urmează a fi supuse dezlegării Înaltei Curți de Casație și Justiție.***

Articolul 34 din Legea nr. 165/2013 are următorul conținut:

(1) Dosarele înregistrate la Secretariatul Comisiei Centrale pentru Stabilirea Despăgubirilor vor fi soluționate în termen de 60 de luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi, cu excepția dosarelor de fond funciar, care vor fi soluționate în termen de 36 de luni.

(2) Dosarele care vor fi transmise Secretariatului Comisiei Naționale ulterior datei intrării în vigoare a prezentei legi vor fi soluționate în termen de 60 de luni de la

data înregistrării lor, cu excepția dosarelor de fond funciar, care vor fi soluționate în termen de 36 de luni.

(3) Numărul dosarelor prevăzute la alin. (1) și data înregistrării dosarelor prevăzute la alin. (2) se publică pe pagina de internet a Autorității Naționale pentru Restituirea Proprietăților și se comunică, la cerere, persoanelor îndreptățite.

(4) Dosarele se soluționează în ordinea înregistrării lor la Secretariatul Comisiei Centrale pentru Stabilirea Despăgubirilor, respectiv Secretariatul Comisiei Naționale.

(5) Prin excepție de la prevederile alin. (4), se soluționează cu prioritate:

a) dosarele în care Secretariatul Comisiei Naționale a solicitat documente potrivit art. 21 alin. (5);

b) dosarele în care, prin hotărâri judecătorești irevocabile/definitive, instanțele de judecată s-au pronunțat cu privire la existența și întinderea dreptului, precum și la calitatea de persoană îndreptățită;

c) dosarele constituite în baza cererilor formulate de persoanele prevăzute la art. 33 alin. (4);

d) dosarele în care s-au emis decizii privind propunerea acordării de despăgubiri/măsuri compensatorii de către Comisia specială de retrocedare a unor bunuri imobile care au aparținut cultelor religioase și comunităților cetățenilor aparținând minorităților naționale din România.

- **Redarea oricăror altor norme de drept intern apreciate a fi relevante pentru analiză.**

Art. 17 lit. a Legea nr. 165/2013 : „În vederea finalizării procesului de restituire în natură sau, după caz, în echivalent a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist, se constituie Comisia Națională pentru Compensarea Imobilelor, denumită în continuare Comisia Națională, care funcționează în subordinea Cancelariei Primului-Ministru și are, în principal, următoarele atribuții: a) validează/invalidă în tot sau în parte deciziile emise de entitățile investite de lege care conțin propunerea de acordare de măsuri compensatorii; b) dispune emiterea deciziilor de compensare a imobilelor; c) abrogat; d) ia alte măsuri legale necesare aplicării prezentei legi.”

Art. 21 alin. 10 Legea nr. 165/2013: „ Prin excepție de la prevederile art. 17 alin. (1) lit. a) și art. 21 alin. (5) și (8), în cazul dosarelor ce conțin decizii ale entităților investite cu soluționarea notificărilor emise în executarea unor hotărâri judecătorești prin care instanțele s-au pronunțat irevocabil/definitiv asupra calității de persoane îndreptățite la măsuri compensatorii, Comisia Națională emite, la propunerea Secretariatului Comisiei Naționale, decizia de compensare prin numărul de puncte stabilit potrivit alin. (7). ”

Art. 35 Legea nr. 165/2013: „ (1) Deciziile emise cu respectarea prevederilor art. 33 și 34 pot fi atacate de persoana care se consideră îndreptățită la secția civilă a tribunalului în a cărei circumscripție se află imobilul, în termen de 30 de zile de la data comunicării. (1¹) Litigiile privind modalitatea de aplicare a prevederilor prezentei legi sunt de competența secțiilor civile ale tribunalelor, indiferent de calitatea titularului acțiunii. (2) În cazul în care entitatea investită de lege nu emite decizia în termenele prevăzute la art. 33 și 34, persoana care se consideră îndreptățită se poate adresa instanței judecătorești prevăzute la alin. (1) în termen de 6 luni de la expirarea termenelor prevăzute de lege pentru soluționarea cererilor. (3) În cazurile prevăzute la alin. (1) și (2), instanța judecătorească se pronunță asupra existenței și întinderii dreptului de proprietate și dispune restituirea în natură sau, după caz, acordarea de măsuri reparatorii în condițiile prezentei legi. (4) Hotărârile judecătorești pronunțate

potrivit alin. (3) sunt supuse numai apelului. (5) Cererile sau acțiunile în justiție formulate în temeiul alin. (1) și (2) sunt scutite de taxa judiciară de timbru. ”

- **Prezentarea jurisprudenței proprii instanțe.**

Într-o primă orientare, instanțele au apreciat că, din modul de redactare a textului de lege, rezultă că dispozițiile alin. 5 ale art. 34 Legea nr. 165/2013 reprezintă o derogare expres stabilită numai de la dispozițiile alin. 4 iar nu și de la dispozițiile alin. 1 și 2 ale acestui articol, întrucât excepțiile sunt de strictă interpretare iar sfera de aplicare a acestora nu poate fi extinsă. Prin urmare, deși dosarul trebuie soluționat cu prioritate față de alte dosare înregistrate la Comisia Națională pentru Compensarea Imobilelor în raport de dispozițiile art. 34 alin. 5 lit. b Legea nr. 165/2013, această prioritate se aplică în relația cu dosarele înregistrate la Comisia Națională pentru Compensarea Imobilelor și în favoarea cărora nu operează beneficiul vreunei priorități, iar nu în raport de termenul maxim prevăzut de lege pentru soluționarea dosarelor în temeiul Legii nr. 165/2013. În acest sens, sunt deciziile pronunțate în următoarele dosare: 1433/3/2019-Secția a III-a Civilă; 10474/3/2020-Secția a III-a Civilă; 28472/3/2019-Secția a IV-a Civilă.

Într-o a doua orientare, s-a reținut că soluționarea cu prioritate la care se referă art. 34 alin. 5 lit. a-b vizează pe de o parte, inopozabilitatea regulii de soluționare a dosarelor în ordinea înregistrării lor la Secretariatul Comisiei Naționale pentru Compensarea Imobilelor iar, pe de altă parte, inopozabilitatea termenului de 60 luni instituit prin art. 34 alin. 2 în cadrul căruia, oricum, exista obligația legală de soluționare a tuturor dosarelor cu care a fost sesizată pârâta CNCI. (a se vedea deciziile pronunțate în dosarele nr. 26119/3/2018- Secția a IV-a Civilă; 37648/3/2019-Secția a III-a Civilă ; 11240/3/2017 – Secția a III-a Civilă; 7834/3/2019-Secția a III-a Civilă și 15234/3/2017 – Secția a III-a Civilă.)

În cea de-a treia orientare, instanțele au constatat că Legea nr. 165/2013 nu a stabilit, în cadrul termenului prevăzut de art. 34 alin. 2, care este modalitatea de examinare cu prioritate a unui dosar care se încadrează în prevederile art. 34 alin. 5 și termenul rezonabil pentru soluționarea cu prioritate. În aceste condiții, instanța investită cu o cerere formulată în temeiul art. 35 alin. 2 Legea nr. 165/2013, trebuie să analizeze termenul rezonabil de soluționare a dosarelor care se încadrează în categoria celor menționate la art. 34 alin. 5 Legea nr. 165/2013, păstrând un just echilibru între interesul persoanelor îndreptățite de a beneficia de măsurile reparatorii pe care legea le prevede și imperativul soluționării dosarelor administrative cu respectarea etapelor din procedura administrativă.

Conform minutei întâlnirii judecătorilor Secției a III-a Civilă pentru cauze cu minori și de familie din data de 26.04.2021, opinia majoritară (9 judecători) a fost în sensul că aplicarea art. 34 alin.5 lit.b din Legea nr. 165/2013 nu înlătură termenele de soluționare prevăzute de alin.1 și 2 din același articol.

- **Prezentarea jurisprudenței naționale/a altor state/comunitară/a drepturilor omului apreciate a fi relevantă pentru dezlegarea problemei de drept supuse analizei.**

Decizia Curții Constituționale nr. 269/2014, paragraful 35 din considerente: „ termenul de 60 de luni, prevăzut de art. 34 alin. (1) din Legea nr. 165/2013, în care Comisia Națională pentru Compensarea Imobilelor ar trebui să soluționeze dosarele transmise de entitățile investite de lege în vederea acordării de măsuri compensatorii pentru imobilele care nu pot fi restituite în natură, nu se aplică nici titularilor dreptului

la despăgubire recunoscuți de instanțele de judecată în urma soluționării acțiunilor îndreptate împotriva refuzului entităților deținătoare de a se pronunța asupra cererilor de revendicare formulate.”

Decizia Curții Constituționale nr. 230/2018, paragraful 28 din considerente: „Referitor la criticile în legătură cu caracterul aleatoriu al ordinii de soluționare a dosarelor de despăgubire, Curtea observă că, prin Legea nr. 103/2016 privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 21/2015 pentru modificarea și completarea Legii nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România, precum și a art. 3 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 94/2000 privind retrocedarea unor bunuri imobile care au aparținut cultelor religioase din România, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 394 din 24 mai 2016, au fost introduse în cuprinsul art. 34 din Legea nr. 165/2013 încă două noi alineate, alin. (4) și (5), care reglementează ordinea de soluționare a dosarelor. Astfel, art. 34 alin. (4) stabilește regula potrivit căreia acestea vor fi soluționate în ordinea înregistrării lor la Secretariatul Comisiei Centrale pentru Stabilirea Despăgubirilor, respectiv Secretariatul Comisiei Naționale, iar art. 34 alin. (5) consacră situațiile în care, prin excepție de la prevederile alin. (4), dosarele se soluționează cu prioritate. În redactarea actuală, în urma modificării operate prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 98/2016 pentru prorogarea unor termene, instituirea unor noi termene, privind unele măsuri pentru finalizarea activităților cuprinse în contractele încheiate în cadrul Acordului de împrumut dintre România și Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare pentru finanțarea Proiectului privind reforma sistemului judiciar, semnat la București la 27 ianuarie 2006, ratificat prin Legea nr. 205/2006, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1.030 din 21 decembrie 2016, art. 34 alin. (5) lit. b) din Legea nr. 165/2013 stabilește că vor fi soluționate cu prioritate dosarele în care, prin hotărâri judecătorești irevocabile/definitive, instanțele de judecată s-au pronunțat cu privire la existența și întinderea dreptului, precum și la calitatea de persoană îndreptățită, astfel că susținerile autoarei excepției referitoare la această problematică au rămas lipsite de obiect, ca urmare a modificării legislative menționate.”

- **Punctul de vedere al completului de judecată asupra chestiunilor de drept sesizate.**

Într-o ipoteză precum cea din prezenta cauză, în care reclamantii dețin o hotărâre judecătorească prin care s-a constatat existența și întinderea dreptului de proprietate asupra imobilului preluat în mod abuziv, dosarul administrativ se impune a fi soluționat cu prioritate în baza art. 34 alin. 5 lit. b Legea nr. 165/2013, astfel încât termenul de 60 luni reglementat de art. 34 alin. 1 și 2 Legea nr. 165/2013 nu este aplicabil.

Se are în vedere că, astfel cum rezultă și din prevederile art. 21 alin. 5 Legea nr. 165/2013 raportat la art. 17 alin. 1 Legea nr. 165/2013 care reglementează atribuțiile Comisiei Naționale pentru Compensarea Imobilelor, termenul de 60 luni a fost lăsat prin lege la dispoziția Comisiei pentru a soluționa dosarele înregistrate pe rolul acesteia respectiv pentru a verifica existența dreptului persoanei care se consideră îndreptățită la măsuri reparatorii, în vederea clarificării aspectelor din dosar, Secretariatul Comisiei Naționale putând solicita documente în completare entităților investite de lege, titularilor dosarelor și oricăror altor instituții care ar putea deține documente relevante.

Expirarea termenului de 60 luni pentru a se putea solicita emiterea deciziei de compensare prin puncte este necesară doar dacă notificarea a fost soluționată de unitatea deținătoare sau entitatea investită în acest sens, fără intervenția instanței judecătorești care

să fi stabilit drepturile persoanelor îndreptățite pentru că, în ipoteza în care există deja o hotărâre judecătorească definitivă prin care sunt tranșate aceste aspecte, sunt incidente prevederile art. 34 alin. 5 lit. b Legea nr. 165/2013 conform căroră se soluționează cu prioritate *dosarele în care, prin hotărâri judecătorești irevocabile/definitive, instanțele de judecată s-au pronunțat cu privire la existența și întinderea dreptului, precum și la calitatea de persoană îndreptățită.*

În sprijinul unei astfel de interpretări sunt și dispozițiile art. 21 alin. 10 Legea nr. 165/2013 care stabilesc că *prin excepție de la prevederile art. 17 alin. (1) lit. a) și art. 21 alin. (5) și (8), în cazul dosarelor ce conțin decizii ale entităților investite cu soluționarea notificărilor emise în executarea unor hotărâri judecătorești prin care instanțele s-au pronunțat irevocabil/definitiv asupra calității de persoane îndreptățite la măsuri compensatorii, Comisia Națională emite, la propunerea Secretariatului Comisiei Naționale, decizia de compensare prin numărul de puncte stabilit potrivit alin. (7).*

În consecință, luând în considerare că prin hotărârea judecătorească prin care a fost soluționată notificarea a fost tranșată chestiunea calității de persoană îndreptățită și s-a dispus obligarea unității deținătoare la emiterea unei dispoziții cu propunere de acordare a măsurilor reparatorii prin echivalent, singura atribuție rămasă la dispoziția Comisiei Naționale pentru Compensarea Imobilelor este aceea de a calcula numărul de puncte și de a emite deciziei de compensare prin puncte.

Totodată, aceeași modalitate de interpretare a dispozițiilor mai sus menționate reiese și din considerentele aflate în paragraful 35 al Deciziei nr. 269/7.05.2014 a Curții Constituționale a României conform căroră „*termenul de 60 de luni, prevăzut de art. 34 alin. (1) din Legea nr. 165/2013, în care Comisia Națională pentru Compensarea Imobilelor ar trebui să soluționeze dosarele transmise de entitățile investite de lege în vederea acordării de măsuri compensatorii pentru imobilele care nu pot fi restituite în natură, nu se aplică nici titularilor dreptului la despăgubire recunoscuți de instanțele de judecată în urma soluționării acțiunilor îndreptate împotriva refuzului entităților deținătoare de a se pronunța asupra cererilor de revendicare formulate.*”

Pentru ansamblul acestor considerente, Curtea va dispune sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție pentru demararea procedurii pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea chestiunii de drept enunțate, dispunând înaintarea prezentei încheieri către instanța supremă, la care se vor atașa înscrisurile individualizate în adresa de înaintare.

În temeiul art. 520 alin. 2 Cod Procedură Civilă, Curtea va dispune suspendarea judecării cauzei până la pronunțarea hotărârii prealabile pentru dezlegarea chestiunii de drept specificate.

**PENTRU ACESTE MOTIVE
ÎN NUMELE LEGII
DISPUNE**

Respinge, ca inadmisibilă, cererea de sesizare a Curții Constituționale cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. I din Legea nr. 219/2020.

Cu drept de recurs în privința soluției de respingere a cererii de sesizare a Curții Constituționale cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. I din Legea nr. 219/2020 ca inadmisibilă, în termen de 48 de ore de la pronunțare.

Cererea de recurs se va depune la Curtea de Apel București - Secția a III-a Civilă și pentru cauze cu Minori și de Familie.

Dispune sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile privind modul de interpretare al dispozițiilor art. 34 alin. 5 lit. b Legea

nr. 165/2013 în sensul de a stabili dacă acestea derogă doar de la prevederile art. 34 alin. 4 Legea nr. 165/2013, care se referă la ordinea de soluționare a dosarelor administrative de către Comisia Națională pentru Compensarea Imobilelor sau și de la prevederile art. 34 alin. 1 și 2 din Legea nr. 165/2013 privind termenul de 60 luni respectiv 36 luni de soluționare a dosarelor administrative de către Comisia Națională pentru Compensarea Imobilelor.

În temeiul art. 520 alin. 2 NCPC, dispune suspendarea prezentei cauze până la pronunțarea hotărârii prealabile pentru dezlegarea chestiunii de drept.

Pronunțată prin punerea soluției la dispoziția părților prin grefa instanței, azi, 10.05.2021.

PREȘEDINTE

JUDECĂTOR

GREFIER

Red./Tehnored.AMD/ 7 ex.

Conform cu originalul
GREFIER